

Երկրա
Վազգրանի

Երկրա
երգ-պոեմ

չարիք և դաշնամուրի
համար

ԷԴԻՏԱ ԱՎԱԳՅԱՆ

ԵՐԿՈՒ ԵՐԳ - ՊՈԵՄ

ձայնի և դաշնամուրի համար

Հեղինակային հրատարակություն

Երևան 2025

ՀՏԴ 784:780.8:821.19-1

ԳՄԴ 85.314+84(5Հ)-5

Ա 770

Հեղինակը շնորհակալություն է հայտնում
Քրիստինե Կոյունյանին և Լիլիթ Վարդանյանին
սույն ժողովածուի հրատարակման աշխատանքներին մասնակցելու համար

Ձևավորող՝ նկարիչ Լիանա Գոգյան:
Շապիկին օգտագործված է Էդիտա Ավագյանի ճեպանկարը

Ավագյան Էդիտա

Ա 770 Երկու երգ - պոեմ ձայնի և դաշնամուրի համար / Է. Ավագյան.- Եր.: Հեղ. հրատ.,
2025.- 44 էջ:

Այս ժողովածուում ներկայացված է Կոմիտասի անվան ԵՊԿ պրոֆեսոր, ջութակահար,
կոմպոզիտոր Էդիտա Ավագյանի երկու երգ-պոեմ՝ «Կարոտ» (խոսք՝ Հ. Սահյանի) և «Печень
печали» (խոսք՝ Ս. Եսենինի), որոնք գրված են ձայնի համար՝ դաշնամուրի
նվագակցությամբ: Այս ստեղծագործությունները առանձնանում են հեղինակի՝
կերպարների խորքային զգացողությամբ, պոեզիայի, ձայնի և նվագակցության
ամբողջականությամբ:

Մրանում է երգերի բացառիկ արժեքն ու եզակիությունը:

Ժողովածուն նախատեսված է երգիչ-կատարողների երկացանկը հարստացնելու համար:

ՀՏԴ 784:780.8:821.19-1

ԳՄԴ 85.314+84(5Հ)-5

ISBN 978-9939-0-5525-1

ISMN 979-0-69380-438-2

© Ավագյան Է., 2025

Забине
Корач
Ервандо

Эдита
Авакян
Абрамов

Опера

1984 15 2

Հոգին՝ սղեմն է քաղցր,

Բանկը՝ սրածուր:

Խոտորեմ, թե՛ ծարր սրսրամ,

Դարբեր, թե՛ էակ սրկրաց,

Երկիր, թե՛ երկրի ծառայամ,

Հարմիր, թե՛ օրհանգի թերամ:

Ասքձն սղեմն հանդիսն է սյու,

Լուծումը՝ ին կշարժի թմարն:

Արթուր սրահի սյու սրսրեկրանն

Չեղ ծիշը սրտու՝ է. Ավարդան:

Նվիրվում է
Միքայել պապիս և մայրիկիս՝ Ջուլիետա Ավագյանի
լուսավոր հիշատակին

Կարոտ

Երգ-պոեմ

Օրք ծրծուց, ժամն է արդեն
Իրիկանուցի,
Տխրութեան կամայ-կամայ
Փոխում է լույսի:

Իզնում էին փռուած, փռուած
Դուրսի մասին
Ար կարճահունց տրիկանկամայ,
Ար ծերայք լուսին:

Ատկը ծեկից անայտլուց,
Եւ պապ, և համար,
Լարում էին ծերոնք կարգուց
Կրքուտք ու անայտ:

Լարում էին և անայտում
Ահից և անայտ գար,
Ահից և անայտ Օստիկի տարած
Զանգը ճիգար:

Պապը գարի, անայտի գրիկին
Լարում էր լուսին,
Եւ լուսին էր անայտի լուսին
Բայք ու լուսին...

Համ Անկան

Ու երբ քաղաքը շտափն էր անայտում
Շտափն էր քաղաք,
Գրքուտքից փռուայտլուց
Ազնում էին:

Թանկարքի քաղաքից
Գրքուտքի անայտում
Եւ անայտն էր անայտ-անայտ
Ուսումն էր անայտում:

Անայտում էր քաղաքի անայտարք,
Լուսին ու անայտ
Ազնումն էր անայտարք
Պապը ու անայտ...

Հիմն արք ծեկ գրքուտքուտքից
Ու ծեկը լուսին...
Եւ անայտն էր անայտ-անայտ
Եւ անայտն էր անայտ:

Օրք ծրծուց, ժամն է արդեն
Իրիկանուցի,
Տխրութեան կամայ-կամայ
Փոխում է լուսին:

Օրք իրենց, ժամն է արդեն
Իրկիւսեացի,
Տիրութեան կամաց-կամաց
Փոխում է զայր:

Իզմում էին կտիւնն, կտաւրի
Դեպքի ուսին
Ար կարծեւորեց տրկիւսեացի,
Ար Տիրութեան շուրհ:

Ատկո իտկոյ անուշտիւն,
Եւ պուս, և կուս,
Իզմում էին իտրեւի կարգով
Կրքերն ու անուշ:

Անտիւն էր պուս կտաւրեւ,
Կանայ ու անիւ
Աշխարհեւոր իր գիրքաւորան
Պարս, ու իրանիւ...

Հիւս արք իտիւ գիրքաւորանիւ
Ոչ իտկոյ զկու...
Եւ ան իտում զոկ կրքի կուշ
Եւ կրքի զկու:

Օրք իրենց, ժամն է արդեն
Իրկիւսեացի,
Տիրութեան կամաց-կամաց
Փոխում է զայր:

Իզմում էին և անուշում
Արիւն պուս գու,
Արիւն կանում Օւրիւն կուան
Զանգի ճիւղիւ:

Պուս գուս, անիւն գիրքի
Իզմում էր շուրհ,
Եւ զկում էր պուսի զուրքի
Բուս ու զուրքի...

Ու արք պուս զտիւն էր անում
Օտրեւի կր կին,
Գրքաւորի կտաւրեւ
Աշխարհում էին:

Կտաւրեւի պուս գուրքիւ
Գիրքիւն անում
Եւ պուսն էր պուս գուր-գուր
Ուրիւն էր զանում:

ԿԱՐՈՏ

Երգ-պոեմ

KAROT

Yerg-poem

Largo ♩ = 56

Piano

13

mf mp p

Բա * Բա * Բա * Բա * Բա *

16

mp mp

Բա * Բա * Բա * Բա * Բա * Բա *

19

mp 3 3

O-րը մթա-նեց ժամն է ար-դեն Ի - րիկ-նա-հա-
 O-rě mēth-netz zhamn e ar-den I - rik-na-ha-

p p

Բա * Բա * Բա * Բա * Բա *

29

O - ըն վաս-տա-կած: հզ - նում է - ին
 O - rē vas - ta - kats. Ij - num e - in

29

mf *mp*

m.d.

Քա * Քա * Քա *
 Քա * Քա *

31

խ - հուն, խ - նարհ Դե - զե - ըի ու - սին Մի կաթ-նա -
 kho-hun, kho-narh De - ze - ri u - sin Mi kath - na -

31

mp *mf*

Քա * Քա * Քա * Քա *

33

- հունց Երկ - նա - կա - մար, Մի ծե - րսս լու - սին...
 - huntz Yerk - na - ka - mar, Mi tse - rat lu - sin...

33

mf *p* *mf*

Քա * Քա * Քա * Քա *

35

poco a poco cresc.

pp

5

5

5

5

Քեռ. * Քեռ. * Քեռ. * Քեռ. *

35

5

5

5

5

Քեռ. * Քեռ. * Քեռ. * Քեռ. *

36

mf con anima

3

Մե - կը - սե - կից ա - մս - չե - լով, Եվ զուսպ, և հա -

Me - kě - me - kitz a - ma - che - lov, Yev zusp, yev ha -

mf con anima

36

Քեռ. * Քեռ. *

41 *mf cantabile*

Նըս - տում է - ին ու սպա-սում
Nēs - tum e - in u spa - sum

41 *f* *sub. p* *mf cantabile*

Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ *
 Քեռ * Քեռ * Քեռ

43

Մին - չև սպա-սը գար,
Min-chev pa - pē gar,

43 *mp* *p*

*Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ *
 Քեռ

45 *mf*

Մին - չև բա-կում Ծա-ղիկ է-գան
Min - chev ba - kum Tsa-ghik ye - zan

Չան-գը ծը-լն-գար:
Zan - gē tsē-lēn - gar.

45 *mf* *mp*

*Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ *
 Քեռ *

47

mf 3 3

Պա-պը գա-լիս, սուփ-րի գըլ-խին
Pa - pė ga - lis, sup - ri gėl - khin

47

p mp mf

Քեզ * Քեզ * Քեզ * Քեզ * Քեզ * Քեզ *

49

Նըս - տում էր շու - քով,
Nės - tum er shu - qov,

49

f p dolce

Քեզ * Քեզ * Քեզ * Քեզ * Քեզ *

51

51

mf

Քեզ *

53 *mf*

Եվ լըց - վում էր տու - նը դաշ - տի
 Yev lëtz - vum er tu - nē dash - ti

mp 3 *mf* *mp*

Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ *

55

Բույր ու շը - շու - կով... Ու երբ տա - տըս ձեռքն էր առ - նում
 Buyr u shë - shu - kov... U yerb ta - tēs dzerqn er ar - num

mf *mf*

Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ *

57

Ճե - րե - վը իր հին,
 She - re - pē ir hin,

Գը - դալ - նե - րը թը - նազ - դա - բար
 Gē - dal - ne - rē bē - naz - da - bar

sub. p *mf*

Քեռ * Քեռ * * Քեռ * * 3

59 *f*

Աղ - մը - կում է - ին:
Agh - mē - kum e - in.

59 *f* *p doloroso*

Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ *

61 *misterioso*

p *p* *mf*

Քեռ * Քեռ * Քեռ *

64 *mp* *f*

66 *mp* *p*

68

pp 3 p 3

Բեռ * Բեռ * Բեռ * Բեռ * Բեռ *

Detailed description: This system contains measures 68 and 69. Measure 68 features a piano (*pp*) texture with a treble clef staff containing a triplet of eighth notes and a bass clef staff with a single eighth note. Measure 69 features a piano (*p*) texture with a treble clef staff containing a triplet of eighth notes and a bass clef staff with a single eighth note. A hairpin crescendo is shown above the staff.

70

mp 3 3 3 3

Բեռ * Բեռ * Բեռ * Բեռ * Բեռ *

Detailed description: This system contains measures 70, 71, and 72. Measure 70 features a mezzo-piano (*mp*) texture with a treble clef staff containing a triplet of eighth notes and a bass clef staff with a single eighth note. Measures 71 and 72 continue with similar textures and triplet markings.

73

a tempo

pp p 3 3 3

Բեռ * Բեռ * Բեռ * Բեռ * Բեռ *

Detailed description: This system contains measures 73, 74, and 75. Measure 73 features a mezzo-piano (*pp*) texture with a treble clef staff containing a triplet of eighth notes and a bass clef staff with a single eighth note. Measure 74 features a piano (*p*) texture with a treble clef staff containing a triplet of eighth notes and a bass clef staff with a single eighth note. Measure 75 features a piano (*p*) texture with a treble clef staff containing a triplet of eighth notes and a bass clef staff with a single eighth note. The tempo marking "a tempo" is placed above the staff.

76

3 3 3 3 3 3 3

Բեռ * Բեռ * Բեռ * Բեռ * Բեռ *

Detailed description: This system contains measures 76, 77, and 78. Measure 76 features a piano (*p*) texture with a treble clef staff containing a triplet of eighth notes and a bass clef staff with a single eighth note. Measures 77 and 78 continue with similar textures and triplet markings.

79 *mp*

Թա - նա - պու - ռի տաք գո - լոր - շին Գե - ռա - նին առ -
 Tha - na - pu - ri taq go - lor - shin Ge - ra - nin ar -

79 *p*

80 *mf*

- նում Եվ սյունն ի վար գո-լոր-գո-լոր Հու-լուսք էր դառ -
 - num Yev syunn i var gë- lor - gë- lor Hu-lunq er dar -

80 *mf*

Քա * Քա * Քա * Քա * Քա * Քա * Քա *

82

- նում:
 - num.

82 *>p* *mf* *mp* *p* *pp*

Քա * Քա *

84 *mf*

Վա-յե-լում էր տաք թա-նա-պուր,
Va - ye-lum er taq tha-na - pur,

Լա-վաշ ու սա-միթ
La - vash u sa-mith

84 *mp* *mf*

*Rea * Rea * Rea * Rea * Rea **

86

Աշ - խա - տա - վոր մի գեր - դաս - տան Պարզ ու մի - ա -
Ash - kha - ta - vor mi ger - das - tan Parz u mi - a -

86 *mf*

*Rea * Rea * Rea **

87

- միտ...
 - mit...

87 *f* *p* *sub.mp*

*Rea * Rea * Rea * Rea * Rea **

90

90

mp

* Tea * Tea * Tea * Tea * Tea * Tea * Tea *

92 *mf mesto*

Հի-մա այդ մեծ գեղ-դաս-տա-նից Ոչ մե-կը չը-կա...

Hi - ma ayd mets ger - das - ta - nitz *Voch me - kě chě - ka...*

92

mp mesto *mf*

Tea * Tea * Tea * Tea * Tea * Tea * Tea * Tea *

94

Ես եմ մը-նում լոկ որ - պես հոշ Եվ որ-պես վը -

Yes em mē - num *lok* *vor - pes* *hush* *Yev vor - pes vē -*

94

p

Tea * Tea * Tea * Tea *

96

mp 3

-կա:
-ka.

O - ռը մըթ-նեց,
O - rě mēth-netz,

96

p

mp

Քեզ * Քեզ * Քեզ

98

3

ժամն է ար - դեն
zhamn e ar - den

Ի - ռիկ - նա-հա-ցի,
I - rik - na - ha - tzi,

98

*Քեզ * Քեզ * Քեզ * Քեզ * Քեզ

100

3

Տըխ - ըու-թյու - նըս կա - մաց - կա-մաց Փոխ - վում է լա -
Tēkh - ru - thyu - nēs ka - matz - ka - matz Pōkh - vum e la -

100

mf

* Քեզ * Քեզ * Քեզ * Քեզ * Քեզ *

102

- gh... Փոխ-վում է լա - gh... Փոխ-վում է լա -
- tzi... Բոհ-վում ե լա - tzi... Բոհ-վում ե լա -

mp p

Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ

104

- gh...
- tzi...

mp p mf

* Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ

106

mf mp p

* Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ * Քեռ *

108

poco a poco dim. e morendo

108

Tea *Tea *Tea *Tea *Tea *Tea *Tea

110

mp

Փոխ - վում է լա - ցի...
Բո՛քի - ւո՛ւմ ե լա - տի.

110

* Tea *Tea* Tea * Tea * Tea *Tea

113

mf *mp* *p*

113

* Tea *Tea * Tea *Tea * Tea *

Песнь пегали

Сергей Есенин

AA

Эдуард Эрлиг Эрлигович
«Эдуард Эрлигович»,
Всучедедур

Мне грустно на тебя смотреть,
Какая боль, какая жалость!
Знать, только ивовая медь
Нам в сентябре с тобой осталась.

Узкие губы разнесли
Твое тепло и трепет тела.
Как будто дождик моросит
С души, немного омертвелой.

Ну что ж! Я не боюсь его.
Иная радость мне открылась.
Ведь не осталось ничего,
Как только желтый тлен и сырость.

Ведь и себя я не сберег
Для тихой жизни, для улыбок.
Так мало пройдено дорог,
Так много сделано ошибок.

Смешная жизнь, смешной разлад.
Так было и так будет после.
Как кладбище, усеян сад
В берез изможденные кости.

Вот так же отцветем и мы
И отшумим, как гости сада...
Коль нет цветов среди зимы,
Так и грустить о них не надо.

Песнь печали

Песня-поэма

Adagio ♩ = 52

Piano

mf

Քեզ * Քեզ * Քեզ *

f sf *mf*

Քեզ * Քեզ *

sf

* Քեզ *

7

Мне груст - но на те - бя смот -

mp

*Red. **

9

-реть, Ка - ка - я боль, ка - ка - я жа - лость! Знать

cresc.

** Red. * Red. * Red. * Red. **

11

толь - ко и - во - ва - я медь

*Red. * Red. * Red. ** *Red. * Red. **

poco rit.

13

Музыкальная запись для голоса, ноты на пятилинейном стане. Под нотами напечатаны русские слова: "Нам в сен - тяб - ре с то - бой ос - та - лась."

13

Музыкальная запись для фортепиано, две системы нот (верхняя и нижняя). Динамик *mp*. Включены акценты и динамические изменения.

p.
Rea

*

Rea

*

15

Музыкальная запись для голоса, ноты на пятилинейном стане.

poco a

15

Музыкальная запись для фортепиано, две системы нот. Динамик *p*. Включены акценты и динамические изменения.

p.
Rea

sub.
* Rea

16

poco più mosso

$\text{♩} = 72$

Музыкальная запись для голоса, ноты на пятилинейном стане. Под нотами напечатаны русские слова: "Чу - жи - е гу - бы раз - нес -"

16

Музыкальная запись для фортепиано, две системы нот. Динамик *f*. Включены акценты и динамические изменения.

*

Rea

*

Rea

17

- ли Тво - е теп - ло и тре - пет те - ла.

17

*

росо rit.

18

Как буд - то дож - дик мо - ро - сит

18

pp

Red.

a tempo ♩ = 52

19

С ду - ши, нем - но - го о - мерт - ве - лой.

19

p

Red.

* *Red.* *

21 **росо accel.**

pp

Tea *Tea *

Moderato ♩ = 68

22 Ну что ж! Я не - бо - юсь е -

f

sub- Tea * Tea *Tea

23 - го. И - на - я

sub- Tea *Tea *Tea * Tea

24

ра - дость мне от - кры - лась.

24

Red. * *Red.* *

25

Ведь не ос-та-лось ни-че-го, Как толь-ко жел-тый тлен и

25

p *mf tranquillo*

Red. * *Red.* * *Red.*

27

сы - рость. Ведь и се - бя я не себе -

27

mp *mf*

* *Red.* *

29

- рёг Для ти-хой жиз-ни, для у - лы - бок.

8va

mf mp p

*ped. * ped. * ped.*

31

Так ма - ло прой - де - но до -

8va

animato

*ped. * ped. **

32

- ро, так мно-го сде-ла-но о - ши - бок.

mf rit.

$\text{♩} = 56$

*ped. * ped. **

34 *f*

Смеш - на - я жизнь, смеш - ной раз - лад.

* Ped. * Ped.

36

Так бы - ло и так бу - дет

poco animato

* Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

37

pos - ле. Как клад - би - ще у - се - ян

rit. *Tempo primo* *tr*

* Ped. * Ped. *

39

сад Вбе-рѣз из-гло-дан-ны-е кос-ти.

39

sempre p

8vb

41

Вот так же оцвѣѣм и

41

mf

Red * Red * Red * Red * Red *

43

мы И от-шу-ним, как гос-ти са-да...

43

f

Red * Red * Red * Red *

45 *p*

Коль нет цве - тов сре - ди зи - мы, Так и грус -

mp *pfz* *mp*

ped. * *ped.* * *ped.*

47

- тить о них не на - до.

p *mf*

* *ped.* * *ped.*

50 *rit.*

50 *morendo* *pp* *mf* *pp*

ped. * *ped.* *

**Ջութակահարուհի, կոմպոզիտոր Էդիտա Աբրահամի Ավագյանը
հայ երաժշտական արվեստի եզակի դեմքերից է, ով մեծ ավանդ
ունի կվարտետային երաժշտության զարգացման, պրոպագանդայի
և տարածման գործում:**

Համամիութենական փառատոնի դափնեկիր, ՌԴ դոցենտ, Կոմիտասի անվան ԵՊԿ պրոֆեսոր Էդիտա Ավագյանը բազմակողմանի զարգացած արվեստագետ է, ով առանձնանում է միայն իրեն հատուկ երևակայությամբ և ստեղծագործական մտքի առկայծուններով, ում գործունեության ամբողջ ընթացքը ապացույց է նրա եզակի, յուրահատուկ մտածելակերպի, միայն իրեն բնորոշ շեշտադրումների ու մոտեցումների և ով իր ուրույն տեղն է զբաղեցնում հայ արդի երաժշտարվեստում:

Լինելով վառ մենակատար՝ նա իր ստեղծագործական կյանքը նվիրել է իր հիմնադրած ԵՊԿ «Կանանց» լարային կվարտետի կայացմանն ու գործունեությանը, ուր հանդես է եկել որպես անփոփոխ առաջին ջութակ, իսկ ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ, պրոֆեսոր Գուրգեն Ադամյանից հետո՝ նաև որպես ղեկավար: Արտերկրում կվարտետը հանդես է եկել «Gabrielian String Quartet» անվամբ:

Կվարտետը բարձր են գնահատել թե՛ հայ, թե՛ արտասահմանյան արվեստի նշանավոր գործիչներ՝ ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստներ Ավետ Գաբրիելյանը, Ռաֆայել Դավիդյանը, ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ Բորիս Չիաուրելին և շատ ուրիշներ:

«Ինձ շատ է ուրախացնում այն փաստը, որ փոքրիկ Հայաստանը զարդարում է այնպիսի անսամբ, ինչպիսին «Կանանց» լարային կվատետն է», - գրել է Ա. Խաչատրյանը:

Առանձնակի ուշադրության է արժանի ամերիկացի սկանավոր պրոֆեսոր Յուջին Լեհների նամակ-կարծիքը՝ ուղղված ՀԻՍՀ ժողովրդական արտիստ Ժան Տեր-Մերկերյանին (Է. Ավագյանի մասնագիտության դասախոսին)։

New England Conservatory

March 5, 1992

Prof. Jan Ter-Mergerian
Paris,
France

Dear Sir:

I hope you won't take offense of writing unasked and unknown to you, but since you are Edita Avakian's teacher, I wish to tell how much I am impressed by her.

She is the first violin of the "Gabrielian Quartet", as you probably know, with whom I am working presently.

Edita is a formidable violinist with impeccable technique, her tone is exceptionally warm and rich, her playing is imaginative, uncommonly expressive, very lively and full of fire. She has all the qualities of a truly great quartet-leader!

You can certainly be proud of her, and she must be very grateful for all you did teach her.

Yours most sincerely

(Eugene Lehner)

Ահա թե ինչպես է բնութագրել Էդիտա Ավագյանին ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ, կամերային անսամբլի և լարային կվարտետի ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր Լևոն Մամիկոնյանը՝ նրան նվիրված իր հոդվածում.

...Само избрание квартета делом жизни свидетельствовало о серьезности и глубине её (Э. А.) музыкальных устремлений, ибо давно известно, насколько сложен этот вид исполнительской деятельности, подразумевающий не только широкий спектр музыкального дарования, но и особую жертвенность в работе, зрелость человеческих качеств. Несмотря на всю сложность избранного пути, Э. Авакян не изменяла ему никогда, всегда находя в себе силы преодолевать всяческие препятствия...

Հարկ է նշել Է. Ավագյանի ոչ միայն բեղմնավոր կատարողական գործունեությունը, այլև նրա անգնահատելի ավանդը ԵՊԿ-ում դասավանդման ավելի քան 45 տարվա ընթացքում, նախ՝ որպես դասախոս, ապա՝ նաև ամբիոնի վարիչ:

Այդ տարիներին նրա կողմից ստեղծվել և իրականացվել են բազմաթիվ հեղինակային նախագծեր, որոնցից հարկ է առանձնացնել նրա՝ «Կվարտետային ժանրի զարգացումը» հեղինակային նախագծի համերգների շարքը, որը շարունակվեց նրա դասավանդման ամբողջ ընթացքում, ուր յուրաքանչյուր համերգ նվիրված էր մեկ կոնկրետ կոմպոզիտորի կվարտետների վերլուծությանն ու կատարումներին: Ծարքը իրագործվում էր Է. Ավագյանի դասարանի ուսանողների ուժերով, որոնց վերլուծական-գիտական աշխատանքների ղեկավարը նույնպես է. Ավագյանն էր: Համերգները կայանում էին ոչ միայն համերգասրահներում, այլև Հայաստանի տարբեր բուհերում և շրջաններում:

Անգամ իր կեցվածքով և պահվածքով Էդիտա Ավագյանը առանձնանում էր՝ ականայից օրինակ հանդիսանալով ուսանողների համար: Իսկ նրա դասավանդման ոճի յուրահատկությունը, նյութի մատուցման եղանակը երբեք չէին սահմանափակվում միայն երաժշտությանը վերաբերող խորհուրդներով. իր դասերի ընթացքում նա շոշափում էր թեմաների շատ լայն շրջանակ, որտեղ խոսվում էր թե՛ արվեստների, և թե՛, հատկապես, հոգևոր արժեքների մասին, ինչով էլ ուսանողների համար բացվում էր բացարձակ նոր մի աշխարհ: Այս էր Է. Ավագյանի՝ որպես դասախոսի ֆենոմենը:

Ահա այսպես է, շատ սեղմ, բայց դիպուկ բնութագրում է. Ավագյանին նրա շրջանավարտներից Հայկ Հակոբյանը.

...Прежде всего, Эдита Абрамовна учит быть достойным человеком, и только после этого ДОСТОЙНЫМ музыкантом. Это преподаватель высшего уровня, умеющий, как никто другой из тех многих профессоров, которых я знаю, подходить к вопросу невероятно конструктивным способом, раскрывать характер и психику студента и преподносить ему его же личностные недостатки в качестве причин, из которых непосредственно вытекают все его профессиональные проблемы и дефекты, таким образом, выращая дерево профессионализма глубоко закорененное в почву морали и этики. Как и многим другим, Эдита Абрамовна раскрыла мне мир квартетного искусства, мир музыки в целом, но самое главное раскрыла мне себя самого, прежде всего как человека, и, конечно же, как музыканта. Ей нету равных в преподавании такого сложного и базового предмета, как квартет...

Իսկ ջութակահարուհի Սոնա Ազարյանը իր՝ Է. Ավագյանին նվիրված հոդվածում գրում է.

...Писать, как и говорить о такой Женщине и о таком Педагоге, как Эдита Абрамовна, непросто. Возникает необходимость все время сдерживать свои эмоции и держать себя под контролем... потому что, во-первых, не выражать в любой форме свое восхищение этим Явлением – Эдитой Абрамовной – просто невозможно, а во-вторых – читатель сего, уверена, поймет чувство глубочайшей благодарности ученика перед учителем, а если читателю выпало счастье когда – либо у нее учиться – он поймет это тем более...

Երևի այդ է պատճառը, որ նրան անսահման սիրում և նվիրվում էին կվարտետ առարկային: Եվ անգամ այսօր, տարիներ անց, երբ խոսքը գնում է Է. Ավագյանի մասին, կարելի է լսել շատերի հիացական...«Դե...Էդիտա Աբրահամովնան լեզենդ է...»:

Նրա դերակատարումը կոնսերվատորիայի պատմության մեջ միայն դասավանդմամբ չէր, որ սահմանափակվում էր. 1980-ական թթ. Էդիտա Ավագյանի ջանքերով ԵՊԿ-ում բացվում է «լարային կվարտետ» մասնագիտությամբ ասպիրանտուրան:

Հենց իր դասարանի ներսում, նրա ջանքերով, ստեղծվում էին բազմաթիվ ուսանողական կվարտետներ, որոնք ծավալում էին համերգային լայն գործունեություն, որոնցից էին ասպիրանտների կվարտետը, «Պրինավերա» կվարտետը (միջազգային մրցույթների դափնեկիր), E-quattro կվարտետը և այլն:

Նրա գաղափարով, նախաձեռնությամբ և ղեկավարությամբ ԵՊԿ-ի ստեղծագործական ամբիոնին կից ստեղծվում է «Ժամանակակից երաժշտության» լարային կվարտետը, որն աննախադեպ էր ԵՊԿ պատմության մեջ և որի գործունեությունը հետապնդում էր մի նպատակ՝ հնարավորություն տալ ուսանող-կոմպոզիտորներին հնչեցնել իրենց ստեղծագործությունները: Եվ իսկապես, 2003 թ., Արամ Խաչատրյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված «Ստեղծագործական մրցույթ-փառատոնին» Է. Ավագյանի ղեկավարած «Ժամանակակից երաժշտության» կվարտետը փայլուն հանդես է գալիս ուսանող-կոմպոզիտորների բազմաթիվ ստեղծագործությունների կատարմամբ: Է. Ավագյանը եղել է նաև ԵՊԿ ուսանողական սիմֆոնիկ նվագախումբի դիրիժորի ասիստենտ:

Նրա դասարանը ավարտած 200-ից ավել ուսանողների մեծ մասը ներգրավված է թե Հայաստանի, թե արտասահմանի անվանի նվագախմբերում և կվարտետներում, ինչպիսիք են Կոմիտասի անվան լարային կվարտետը, Arditti (Մեծ Բրիտանիա), Kuss(Գերմանիա) լարային կվարտետները և այլն:

Ընդհանրապես, Էդիտա Ավագյանին բնորոշ է ստեղծագործական մոտեցումը իր գործունեության բոլոր ոլորտներում: Պետք է նշել, որ նա մանկուց ստեղծագործել է, գրել է երգեր, սակայն երբեք չի մտածել լրջորեն զբաղվել կոմպոզիցիայով, չնայած կոմպոզիտորների, մասնավորապես ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ Էդվարդ Միրզոյանի հորդորներին: Միայն 2000-ականներից հետո, վերջապես, որոշում է անդրադառնալ այդ բնագավառին և 2012 թ. փայլուն ավարտում է ԵՊԿ ստեղծագործական բաժինը (ղեկավար՝ ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ, պրոֆեսոր Լևոն Չաուշյան):

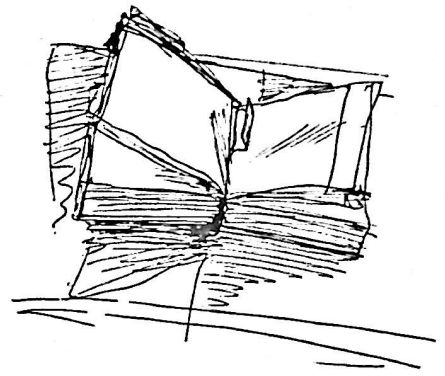
Նա հեղինակ է բազմաժանր մի շարք ստեղծագործությունների՝ «Պուլերի հեքիաթ» երեք գործողությամբ մանկական մյուզիքլ-օպերայի, ուր հանդես է գալիս նաև որպես սցենարիստ և լիբրետոյի հեղինակ, երկու երգ-պոեմների, գործիքային ստեղծագործությունների և կվարտետի համար փոխադրումների, մանկական, հայրենասիրական երգերի, որոնցից շատերի խոսքերի հեղինակը ինքն է և որոնք արժանացել են մասնագետների դրվատանքին և բարձր գնահատականին:

Հատկապես արժանահիշատակ է ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, կոմպոզիտոր Էդվարդ Միրզոյանի կարծիքը. «...Միրով ծանոթացա Է. Ավագյանի մի շարք նոր ստեղծագործություններին, որոնք աչքի են ընկնում ստեղծագործական բարձր ճաշակով, ազգային որոշակիությամբ, ոճերի զգացողությամբ և մտքի բազմազանությամբ...»:

Այս ժողովածուն ներկայացնում է Է. Ավագյանի «Կարոտ» (խոսք՝ Համո Սահյանի) և «Песнь печали» (խոսք՝ Մերգել Եսենինի) երգ-պոեմները՝ ձայնի և դաշնամուրի համար: Դրանք առանձնանում են պոեզիայի, ձայնի և նվագակցության ամբողջականությամբ: Այս ստեղծագործություններում այդ երեք տարրերն այնքան միաձուլվել են, որ բացահայտում են հեղինակի՝ պոեզիայի խորքային զգացողությունն ու ապրումները և ունկնդրի մոտ, ակամայից, վերածվում գեղանկարչական պատկերների: Սրանում է երգերի բացառիկ արժեքն ու եզակիությունը:

Էդիտա Ավագյանը նաև թարգմանությունների, բանաստեղծությունների, պատմվածքների, աֆորիզմների հեղինակ է:

Էդիտա Ավագյան Աֆորիզմներ

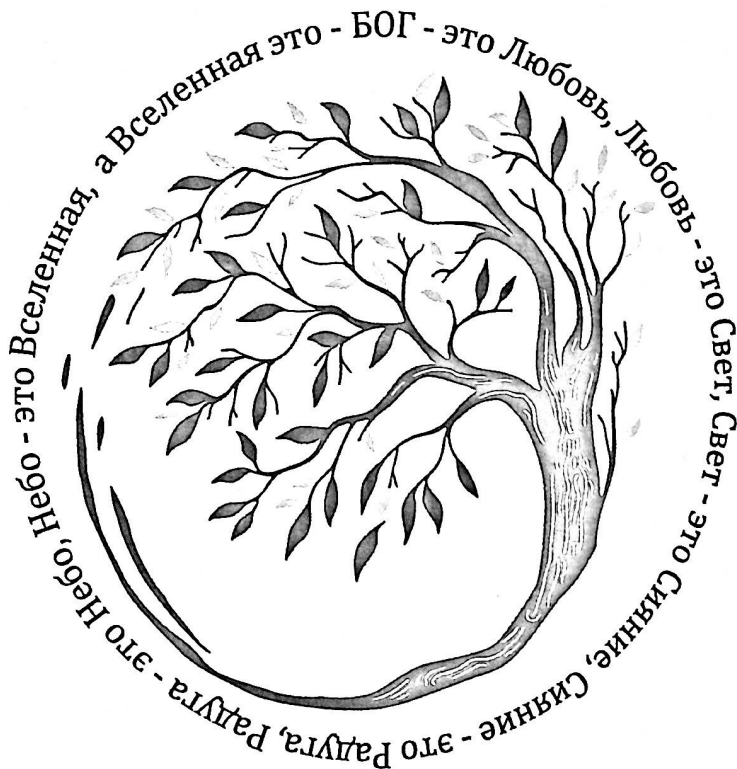
— Всякое искусство имеет смысл, если раскрывает в душе Любовь.

— Каждый человек рождается со своей мелодией. Задача жизни — суметь сохранить её чистоту до самого конца.

— Самая большая глупость - доказывать, что ты умен.

— Այն բարեկամը, որ քո դժվարին բուսելին հեռվից դիտող է միայն՝ թշնամուց վատ է:

— Ощувив себя частицей Вселенной, откроешь Вселенную в себе.

Эдита Авакян

Я - свет,
Я - камень,
Луг - в ненастье,
Я - шелест трав
И тихий пруд,
Я - ураган,
Я - извержение,
Небесная лазурь
И нежный шёпот струн,
Я - колокольчик смеха,
Я - капельки дождя и слёз,
Я - многоисленные арки радуг
В созвездиях органичных фуг.

Я - день,
Я - ночь,
Я - звёздный диссер,
Я - солнце,
Я - луна,
Я - вся Вселенная!!!

О, стройный хор гласов
ушедших,
Так нежно, избранных зовя,
В мире, где царства —
Доброты и
Ласки,
Где нет ненастья,
И где ждут меня.

И зов услышан — наступило
Время.

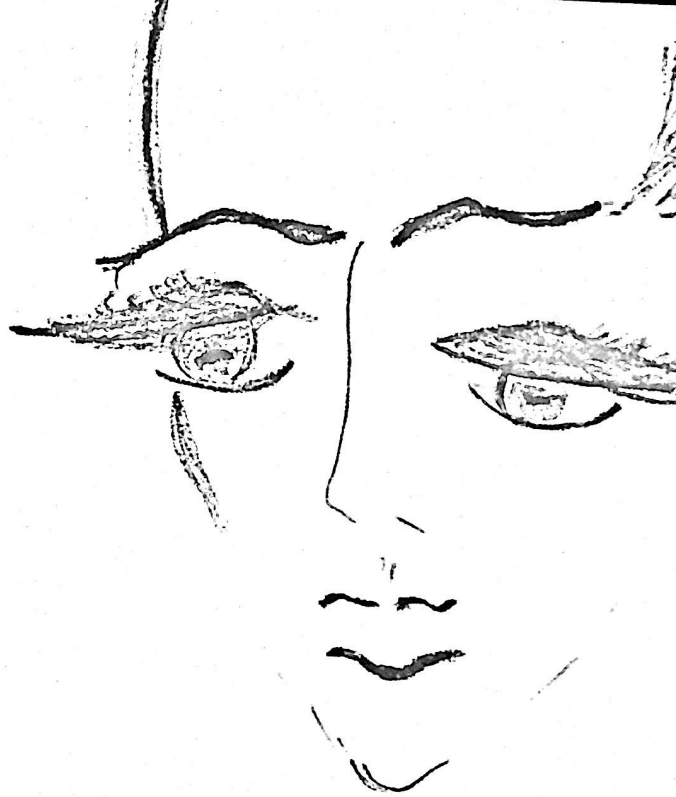
Я чувствую: уж близок этот
миг,

Когда венгальным звоном для
меня

Набат тревожный зазвонит.

И я уйду под звуки
перезвона —
Туда, — в Небятии, в
Покой.

Нет! Ни о чём не сожалею,
Что оставляю за собой...

"Кривить Душой",
Загнать и для кого —
Так жертвовать Гармонией
И Чистотой её?

Что заставляет нас
Калечить Душу
И забывать о том,
Что уготовано нам Свыше?

Туда, на Небеса, наш путь лежит:
Далёк ли, близок —
Всем пройти то надлежит...

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Պատգամ (քանաստեղծություն).....	4
Կարոտ (երգ-պոեմ).....	5
Песнь печали (песня-поэма).....	27
Աֆորիզմներ	41
Триптих (стихи)	42

ԷԴԻՏԱ ԱՎԱԳՅԱՆ

ԵՐԿՈՒ ԵՐԳ - ՊՈԵՄ

Վոկալ ստեղծագործություններ
ձայնի և դաշնամուրի համար

Հեղինակային հրատարակություն

Տպագրված է LX Print-ի տպարանում
(ք. Երևան, Վարդանանց փակուղի 8)

Տպարանակ՝ 15 օրինակ:

